

DE VLAAMSE LANDBOUWCONJUNCTUURINDEX

RESULTATEN ENQUÊTE VOORJAAR 2015

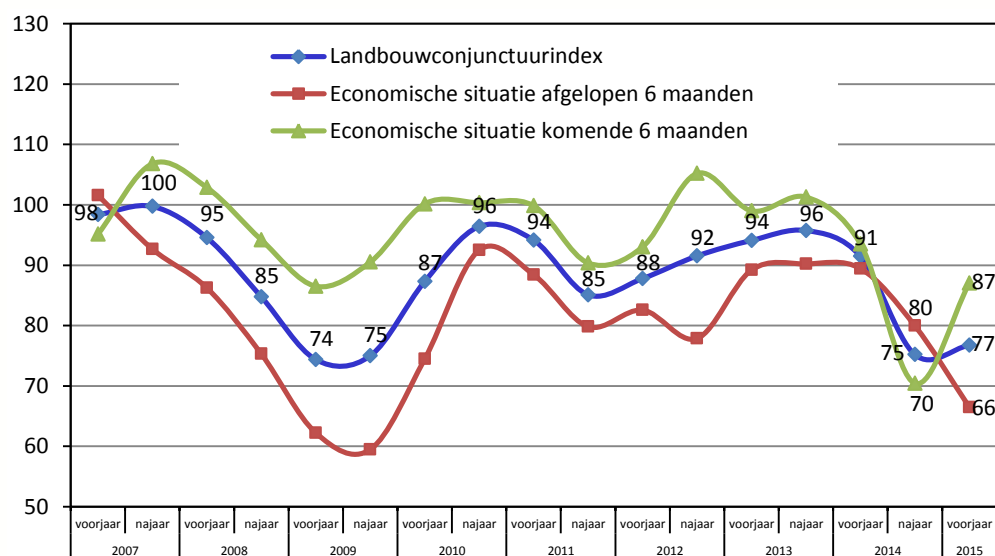
INHOUD

- 1. Vlaamse conjunctuur-index
- 2. Landbouw
- 3. Tuinbouw
- 4. Investerings
- 5. Belemmeringen
- 6. Meer informatie

1. VLAAMSE CONJUNCTUURINDEX

Voor de berekening van de landbouwconjunctuurindex stelt het Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, sinds 2007 aan een 750-tal land- en tuinbouwers vragen over hun bedrijfssituatie (productie, prijzen, investeringen en belemmeringen). Hun antwoorden worden geëxtrapoleerd naar de totale Vlaamse landbouwpopulatie op basis van de recentste landbouwtelling. De index kan gaan van nul (alle landbouwers zeer negatief) tot tweehonderd (alle landbouwers zeer positief). Bij een index van 100 zijn er evenveel negatieve als positieve antwoorden.

Figuur 1: Evolutie van de Vlaamse landbouwconjunctuurindex

Bron: Departement Landbouw en Visserij

De resultaten van het voorjaar 2015 zijn gebaseerd op een extrapolatie van 644 ingevulde enquêtes. De landbouwconjunctuurindex is wat aangepast ten opzichte van de vorige edities. Achteraan wordt meer informatie gegeven over de nieuwe berekeningsmethode en voorstelling.

Na een forse duik in september 2014 stijgt de Vlaamse landbouwconjunctuurindex lichtjes van 75 naar 77 (figuur 1). Dat is nog altijd ruim onder de 100, de score waarbij er evenveel negatieve als positieve antwoorden zijn. De tevredenheid over de afgelopen zes maanden neemt verder af, maar de land- en tuinbouwers kijken na een dieptepunt opnieuw hoopvoller naar de toekomst. Daardoor komen de toekomstverwachtingen wederom, zoals gebruikelijk, boven de lijn van de economische situatie van de afgelopen zes maanden te liggen.

2. LANDBOUW

De index voor de vier landbouwdeelsectoren wordt weergegeven in figuur 2. Enkel de akkerbouw ziet zijn index stijgen, de andere landbouwsectoren dalen lichtjes.

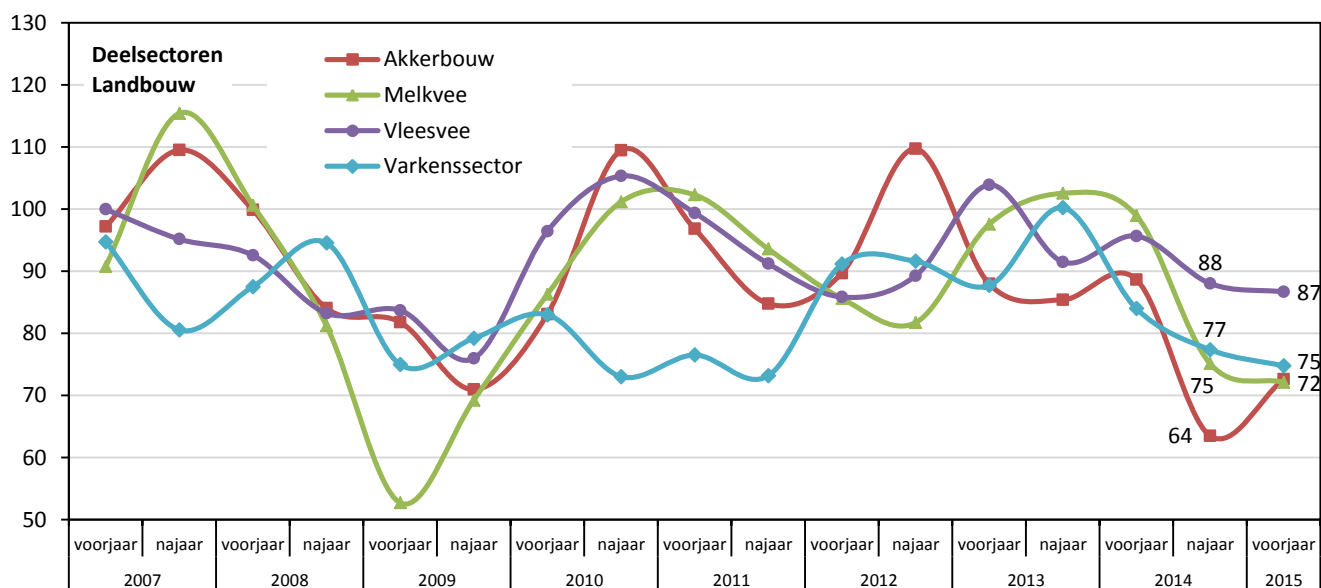
De index van de **akkerbouw** klimt van 64 naar 72. De akkerbouwers zijn minder tevreden over de afgelopen zes maanden, maar hun toekomstverwachtingen stijgen van een diepe 51 naar 80. Iets meer dan een kwart van de akkerbouwers gaf aan dat hun verkoopprijs de afgelopen zes maanden sterk was gedaald, voor de komende zes maanden zakt het aandeel dat lagere prijzen verwacht naar 7%. De graanprijzen zijn in stijgende lijn, maar hebben het niveau van juli 2014 nog niet opnieuw bereikt. De aardappelprijs op de vrije markt is de laagste van het afgelopen decennium.

Bij **melkvee** daalt de index van 75 naar 72 en het is hiermee de laagste landbouwdeelsector. Over het verleden zijn de melkveehouders minder tevreden, de toekomst zien ze opnieuw hoopvoller tegemoet. De melkprijs is sinds begin 2014 gestaag verder blijven zakken. Voor de nuchtere kalveren werd er in januari een historisch lage prijs genoteerd, maar de prijs trekt nu weer op. Bijna een kwart van de melkveehouders gelooft dat de melkprijs opnieuw licht zal stijgen. Verder zegt 45% dat zijn melkproductie de komende zes maanden licht zal toenemen, dat is meer dan tijdens de vorige voorjaarsenquêtes. Deels moet dat gezien worden als een inhaalbeweging ter compensatie van de inspanningen om het quotum niet te overschrijden. Daarnaast zorgt de recente afschaffing van het quotum ervoor dat melkveehouders hun productie willen uitbreiden. De dalende evolutie van de melkprijs scheidt echter onzekerheid.

Vleesvee zakt zachtjes verder naar 87, maar blijft hiermee de hoogste index onder de landbouwsectoren. De toekomst wordt beter ingeschat dan de afgelopen zes maanden. Minder respondenten denken dat de verkoopprijs verder zal dalen, 3% verwacht zelfs een sterke prijsstijging van het vleesvee.

De index van de **varkenssector** daalt licht van 77 naar 75 en komt hiermee in de buurt van de laagste index uit de tijdsreeks (73 uit het najaar 2010 en 2011). De varkenshouders zijn vooral ontevreden over de afgelopen periode. De verkoopprijzen daalden fors naar een nieuw dieptepunt in januari 2015, terwijl de krachtvoerders na oktober 2014 opnieuw wat duurder werden. Conform de varkenscyclus verwacht bijna de helft van de varkensboeren de komende zes maanden een lichte verbetering van de verkoopprijs. Ook daalt het aandeel dat zegt dat de veevoerders duurder worden van 54% (afgelopen zes maanden) naar 33% (komende zes maanden). Na het Russisch invoerverbod van varkensvlees begin 2014 werden er deels nieuwe afzetmarkten gevonden, maar de rentabiliteit blijft problematisch.

Figuur 2: Evolutie van de Vlaamse conjunctuurindex voor de vier landbouwsectoren

Bron: Departement Landbouw en Visserij

3. TUINBOUW

Door de grote diversiteit aan tuinbouwproducten is het niet eenvoudig om een eenduidige verklaring te geven voor de sectoren in hun geheel (figuur 3). Alle tuinbouwsectoren gaan er aanzienlijk op vooruit. Ter compensatie van het Russische importverbod konden tuinbouwers vorig najaar voor bepaalde groenten en fruit een aanvraag indienen voor extra Europese steun voor interventie of voor niet-oogsten. Het Russisch invoerverbod is nog steeds van kracht, maar er werden deels nieuwe afzetmarkten gevonden.

Telers van **groenten in openlucht** zien hun index toenemen van 72 naar 87. De index van het verleden springt van 65 naar 85 en ook de toekomstverwachtingen worden beter. Men hoopt het barslechte 2014 snel te vergeten. Toen werden de laagste indexen genoteerd door de zachte winter, waardoor er minder vraag was naar typische wintergroenten, en de Russische boycot.

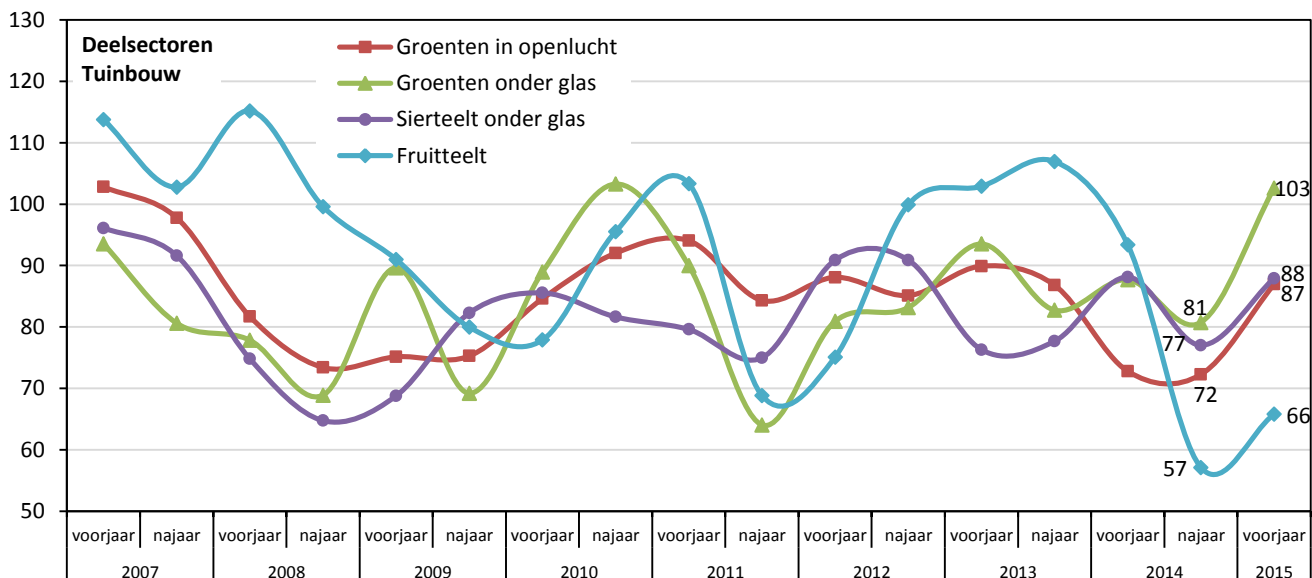
De index van de sector **groenten onder glas** stijgt fors van 81 naar 103 en evenaart hiermee de topindex van het najaar 2010. Het is tevens de hoogste index van alle deelsectoren. Beide deelindexen (verleden en toekomst) klimmen boven de 100. Bijna de helft van de respondenten geeft aan dat de prijs van glasgroenten de voorbije zes maanden is gestegen en 37% geeft aan dat de energieprijzen gedaald. Energie is vanaf oktober aanzienlijk goedkoper geworden. De relatief zachte winter van 2015 is een bijkomende meevaller voor de glastuinders.

Sierteelt onder glas klimt van index 77 naar 88. De siertelers zijn meer tevreden over de economische situatie van de afgelopen zes maanden en ook de toekomstverwachting stijgt lichtjes naar een vergelijkbaar niveau. Een kwart zegt zijn productievolume uit te breiden. Ook hier zijn de lagere energieprijzen kostenbesparend, maar bijna twee derde denkt dat de energieprijzen de komende zes maanden opnieuw zullen stijgen.

Fruitteelt stijgt van het dieptepunt 57 naar 66, maar blijft de laagste deelsector. De fruittelers zijn minder tevreden over de afgelopen zes maanden (index zakt van 78 naar 47), maar ze hopen dat de toekomst beterschap brengt (index stijgt van de laagste 36 naar 85). Bijna 60% gaf aan dat de verkoopprijs tijdens de voorbije periode sterk was gedaald. Het overaanbod door de goede oogst, de opkomende

concurrentie uit Polen en de Russische handelsboycot deden de gemiddelde prijs voor appels en peren kelderen naar het laagste niveau van het afgelopen decennium. De peerprijs wist zich na september grotendeels te herstellen, mede dankzij de succesvolle sociale acties, maar de appelprijs blijft laag.

Figuur 3: Evolutie van de Vlaamse conjunctuurindex voor de vier tuinbouwsectoren

Bron: Departement Landbouw en Visserij

4. INVESTERINGEN

Bijna 44% van de respondenten plant tijdens de komende 3 jaar investeringen, 35 % binnen het jaar en nog eens 31% binnen de twee à drie jaar (tabel 1). Land- en tuinbouwers willen voornamelijk investeren in gebouwen en installaties (20% en 18%) en het machinepark (16% en 15%). Ongeveer 10% wil grond aankopen. Het aandeel voor investeringen in productie- en leveringsrechten schommelt rond de 3%.

Tabel 1: Aandeel Vlaamse land- en tuinbouwers dat de komende 3 jaar investeringen plant

Investerings	Binnen het jaar	Binnen 2 à 3 jaar
Gebouwen en/of installaties:	20,3	18,0
ter vervanging	9,4	8,3
ter uitbreiding	7,5	6,3
om te voldoen aan wettelijke voorschriften (milieu, dierenwelzijn, enz.)	7,5	5,8
ter verbreding en diversificatie (thuisverwerking, thuisverkoop, hoevertoerisme, enz.)	1,3	1,4
Werktuigen en/of machines	16,2	14,6
Grond	8,2	10,7
Productie- en/of leveringsrechten	2,9	3,3
Andere	2,3	1,9
Totaal	35,4	31,2

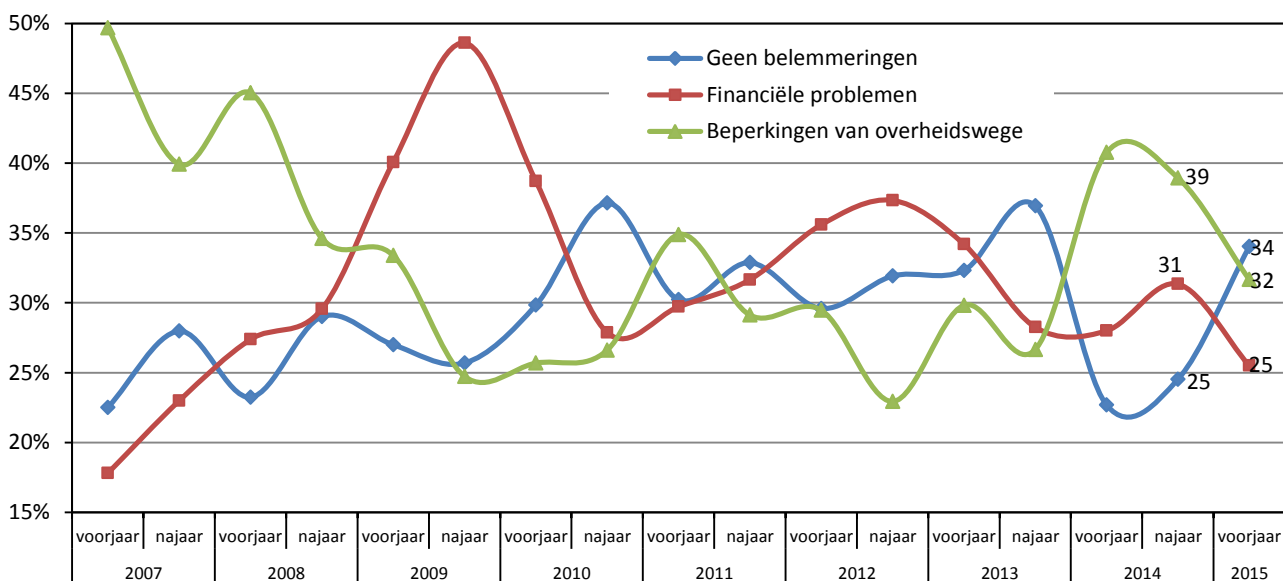
Bron: Departement Landbouw en Visserij

5. BELEMMERINGEN

Een derde van de land- en tuinbouwers geeft aan geen belemmeringen te hebben ondervonden in de afgelopen zes maanden, deze stijging is een positief signaal. Het aandeel met financiële problemen zakt naar 25%. Ook de beperkingen van overheidswege dalen naar 32%. Verder gaf 23% aan dat er problemen waren met de afzet, 7% met dier- of plantenziektes en voor 8% was het weer een spelbreker.

De fruittelers ondervonden de meeste belemmeringen, voornamelijk op het vlak van de afzet als gevolg van de Ruslandcrisis (72%). De varkenssector kampt het meest met financiële problemen en geldtekorten (43%) en de melkveesector is het minst tevreden over de overheid (50%).

Figuur 4: Evolutie van het aandeel Vlaamse land- en tuinbouwers dat in de afgelopen zes maanden belemmeringen ondervond

Bron: Departement Landbouw en Visserij

6. MEER INFORMATIE

Dit is het rapport van de 17de enquêteronde, afgenomen in maart 2015 bij een 750-tal Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven die deel uitmaken van het Vlaamse Landbouwmonitoringsnetwerk. De uitgebreide methodologische beschrijving en de voorgaande zesmaandelijksse rapporten zijn terug te vinden op de website van het beleidsdomein Landbouw en Visserij: www.vlaanderen.be/landbouw/studies.

Naast een aanpassing van de vragenlijst is de hele cijferreeks van de landbouwconjunctuurindex nu berekend op een 0-200 schaal als het gemiddelde van volgende twee vragen:

- Hoe beschouwt u de economische situatie van uw bedrijf gedurende de afgelopen 6 maanden? Met als index = (% veel beter dan normaal + 0,5 * % beter dan normaal) - (0,5 * % slechter dan normaal + % veel slechter dan normaal)+100
De antwoorden "normaal" worden niet meegenomen in de berekening van de index.
- Hoe verwacht u dat de economische situatie van uw bedrijf de komende 6 maanden zal evolueren? Met als index = (% sterk stijgen + 0,5 * % licht stijgen) - (0,5 * % licht dalen + % sterk dalen)+100
De antwoorden "gelijk blijven" worden niet meegenomen in de berekening van de index.